

Izhaja vsak petek opoldne.

Naslov: Trst-Trieste
Casella Centro 37

ali pa: via Imbriani 9/III.

Izdaja: konsorcij Malega lista

MALI LIST

TEDNIK ZA NOVICE IN POUK.

Stane: ena številka 25 stotink.

Eno leto 10 lir

Pol leta 5 lir

Četrta leta 3 lire

Izven Italije celo leto 20 lir

Dg. urednik Ivan Presel

Mali koledar.

Petek, 5. februarja: Agata. — Sobota, 6.: Doroteja. — Nedelja, 7.: 2. predpepelnična (seksagesima). — Ponedeljek, 8.: Janez M. — Torek, 9.: Apolonija. — Sreda, 10.: Sholastika, Viljem. — Četrtek, 11.: Lurška M. b., Adolf. — Petek, 12.: Evlalija.

MALE NOVICE

Iz Orvieto.

Pozdrave so poslali od 70. pehotnega polka slovenski fantje: Poljšak Anton, Pačalat Fortunat, Rojc Andrej, Miškulin Miho, Antonac Ivan, Radojkovič Evgen, Šestan Teodor, Puser Peter.

Slovinci v Belgradu.

V Belgradu biva nad 10.000 Slovencev, ki se prav dobro počutijo in so pri Srbih priljubljeni. Zelo mnogo slovenskih deklet služi pri belgrajskih družinah. Srbske gospe jih hvalijo, da so poštene, snažne in brihtne. Slovenski študentje imajo skupaj s srbskimi in hrvaškimi »Društvo sv. Cirila i Metodija«. Tako se spoznavajo med seboj trije sinovi ene matere. To je najlepše upanje za moč in napredek Jugoslavije.

Tako se dela.

Prosvetno društvo Mladika v Gorici je imelo v soboto občni zbor, ki se ga je udeležilo nad sto članov in članic. Tajnica je poročala o izredno plodovitem delovanju društva. Odbor je imel v preteklem letu 38 sej. Mladika je prirejela teden za tednom predavanja, organizirala je romanje na Sv. Goro, na Marijino Celje, izlet na Vrhovlje, imela je duhovne vaje. Zivahno delujejo odseki: dekliski, fantovski, godba na pihala, telovadski in pevski. Mladika je priredila organizatorični tečaj, dva prelepa koncerta, poslovilni večer v čast članom, ki so šli v vojake, Martinov, Miklavžev in Silvestrov večer; na Štefanovo je Mladika obdarovala uboge otroke; uprizorila je 3 gledališke predstave: Poslednji mož, Hanice pot v nebesa, Tolstega igra »Kjer ljubezen, tam je Bog«. Občni zbor je priredil velike ovacije odstopivšemu predsedniku, učitelju Lojzetu Sarđoču, nakar je za njegovega naslednika določil profesorja R. Bednarika.

Spreobrnjen socialist.

V Ljubljani je umrl dr. Ludvik Perič, bivši ljubljanski župan. Bil je sin navadnega železničarja, postal odvetnik. Županoval je pošteno, naravnost, vzorno. To so mu priznali celo liberalci, njegovi ostri nasprotniki. Pred smrtjo je ponižno prejel zakramente. Naj v miru počiva!

Kapitalisti na delu.

Kapitalisti so ustanovili tednik »Novice« z namenom, da bi uničili Mali list. Potem bi kapitalisti ustavili tudi Novice in bi delali spet vse po svoje, nihče jih ne bi več vznemirjal. Kako širijo svoj list? Tam, kjer ga ljudje ne marajo, ga vsiljujejo. Proti ubogim ljudem delajo pa kar nasilno. Na Pivki na Notranjskem je podjetnik: vsak mesec jim pri plači odtrga naročnino na Novice, reveži morajo molčati, sicer bi bili ob kruh. V Bovcu je neki magnat, vsa vas kupuje na »kredo«, tam je s časniki ravno taka. Ali boš plesal, kakor jaz godem, ali pa boš stradal.

Kupleti za društva.

Prosvetna zveza v Gorici je izdala nove kuplete za društva, ki so pri njej udeležena. Stanejo samo 3 lire. Pišite v Gorico, Corso Verdi 37.

Kako so Angleži zapustili nemške kraje

Sedem let so angleški polki taborili v nemški deželi ob Renu. V nedeljo zvečer pa so angleške čete izpraznile vso pokrajino in glavno mesto Kelmorajn. Taka je bila pogodba. Rensko ljudstvo je zavriškalo od veselja. Kako ne bi! Sedem težkih let je nemško ljudstvo vzdihovalo za svobodo. Bajoneti so se bliskali po nemških mestih, tuji komisarji so vladali po občinah. Nemške delavce so krotili angleški oficirji, povsod je domačin čutil, da je hlapec v lastni hiši.

ZVON SVOBODE ZADONI.

Veliko mesto Kelmorajn je bilo v nedeljo zvečer vse razsvetljeno. Zastave vihralo s hiš, z godbo se pomikajo velikanske množice ljudi na trg pred slovečo stolnico kolinsko. Okoli enajste zvečer je stalo na trgu okrog 120 tisoč ljudi. Starodavna cerkev vsa žari v električnih lučicah, s stolpa plapolala velikanska narodna zastava. Zdaj prihajajo ministri, voditelji Nemčije, za njimi pa delavci in uradniki, ki so bili zaprti pod tujci. Pravi trpini za narod! Oči se jim iskrijo od veselja.

Lonec in kotel.

V Nemčiji je velik hrup in gonja proti Italiji zaradi njenega ravnanja s tirolskimi Nemci. Tržaški »Piccolo« podučuje Nemce, naj se spomnijo, kako so delali svoje čase proti Poljakom na Pruskem. Tako sta si lonec in kotel dobro povedala »ražon«.

Mali sporazum.

Dne 10. februarja ima biti seja ministrov Male antante (Jugoslavije, Češke, Rumunije) v Temešvaru na Ogrskem (na tleh rumunske države). Na seji bo tudi govor o mažarskih sleparijah.

URNO!

Kdor hoče imeti »Ljudsko pratiko« zastonj, naj hitro pošlje celoletno naročnino za »Mali list«. Žrebanje za dobitke je pred vrati. Dokler je še kaj pratike v zalogi, jo pošljemo vsem.

Mažarski sleparji.

Poročali smo že, kako so denar delale najodličnejše osebe na Mažarskem. Pod pritiskom Francije ukazal je ministrski predsednik Bethlen zapreti cel trop svojih prijateljev. Sam pa še ni šel v luknjo, pa pravijo, da je tudi on vedel za tisto »delovanje«. Govori se vedno bolj očito, da je sleparje podpiral sam kraljevi namestnik Horty. Vlade oškodovanih držav bi zelo rade pritisnile na Mažare, toda nekatere druge vlade jim dajo potuho in tako bodo počasi cel škandal zabrisali in zaprli par »tatičev«, »tatovi« bodo pa ostali na varnem. Saj pravijo: če hočeš krasti nekaznovan, kradi le na veliko.

Red je pol zdravja.

Kdor se za življenje zavaruje, ga izprašujejo o vseh okoliščinah, da morejo presoditi, ali bo kaj dolgo živel ali ne. Kdor bolj redno in zdravo živi, plačuje razmeroma manjše obroke. Sedaj so v Ameriki začeli tudi vpraševati vsakega: »Kolikokrat greste po polnoči spat?« Prepričani so namreč, da kdor izgublja noči, škoduje svojemu zdravju in si krajša življenje. Tak mora večje obroke plačevati, ker bo prej umrl. Mladim rogoviležem je seveda težko dopovedati to preprosto resnico.

Polnoči! Grobna tihota nastane. V zvoniku se zamaje veliki zvon, »zvon svobode«. Z globokim glasom kliče: Renska dežela je osvobodjena! Iz množic se utrga grom: Slava svobodni Nemčiji! Godbe zasvirajo pesem v čast domovini. Steindvajset tisoč grl poje. Zdi se, da buči vihar. Ljudje jočejo. Konec je trpljenja pod tujci. Svobodni so.

PRISEGA.

Trobente zabučijo. Na odru pred cerkvijo se prikaže mestni župan, osvetljen od žarometov. Takole govori:

Na tem svetem trgu so taborili tuji vojaki. Posvetimo zopet ta kraj. Naša stolnica je znamenje narodne enote. Iz nje se dvigajo proti nebu stolpi, kakor prsti pripravljeni na prisego. Tako tudi mi vsi dvignimo roko k prisegi. Prisezimo, da bomo zvesti rodnemu ljudstvu, da bomo ljubili svojo domovino! Z menoj ponovite: Nemčija, domovina ljubljena, slava ti!»

Stotisoč rok se je dvignilo: Prisegamo! Tisto uro je zadnji angleški vojak zapustil nemško zemljo.

Riba, ki žre malarijo.

Je posebna vrsta ribic, katere imajo znanstveno ime »Gambusia Holbroocki«. Ta živalica ima rajša komarje kakor sveže »fritelne«. Na dan pohrusta okroglo poldrug tisoč ličink tistega komarja, ki malarijo raznaša. Zato so začeli to koristno ribico vpeljavati po Italiji po takih vodah, kjer se tisti komarji plode.

Evina jabolka.

Na Ceylonu raste med raznimi drugimi posebnostmi tudi drevo, ki mu pravijo »Evina jablana«. Njegovo cvetje zelo lepo diši, sad pa je na zunaj podoben jabolku. Zunaj je pomarančaste barve, znotraj temnordeče. Vsak sad pa ima nekako znamenje, kakor da bi bil kdo že odgriznil en kos. Jabolko je strupeno.

Zakaj nosimo črno obleko pri žalovanju.

Na prvi pogled se nam zdi to vprašanje popolnoma odveč, ker nam je prešlo že v meso in kri, da črna barva ne more kaj drugega značiti nego smrt in žalost. Ako pa le malo pogledamo k drugim izvenevropskim narodom, pa bomo videli, da so pri njih zopet druge barve simbol žalosti (pri Kitajcih na primer bela). Pri tem torej nima barva sama na sebi prav nič opraviti, temveč je to le navada, ki se je obdržala pri nas še iz davnih časov. Ko je za časa rimskega cesarja Valerijana skoraj 15 let dolgo razsajala kuga po širnem cesarstvu, tedaj so se svojci onih, ki so umrli za kugo, oblačili v črne halje, da se ne bi drugi od njih nalezli kuge. Tako so črna oblačila ostala kot simbol smrti od onega časa vseskozi do današnjih dni.

BELEŽKE.

Zgodba o nosu. Duhovnik z dežele nam piše: »Gospoda urednika M. L. bi radi prijeli za ušesa. Zakaj? — »Edinost« je hotela pokazati svoj strup celo v jubilejni številki. Niso mogli izpustiti zgodbe o nosu, ki bi ga bil kmalu odbil nekemu škof Glavina. Da oni tako pišejo, je prav. Pokažejo, po čem dišijo. Prav pa ni, da urednik M. L. k temu molči! — Na, zdaj pa imamo. Sicer se pa tudi nam škoda zdi, da je Glavina preveč obzirno zapiral vrata.

MIHEC: Po Narodnem svetu vzdihujemo, gospode prvake sprašujemo.
JAKEC: Naj bo sporazum že velik'al mali, brez njega neradi bi dolgo estali.

Frak se krega za kuto. Edinjaško pišče »Novice« je napisalo, da je »rimska kurija, t. j. vrhovna cerkvena oblast, izginala iz Primorja že vse redovnike slovenske narodnosti. Pišče laže kakor stara koklja. Vsi redovniki so zapustili svoja mesta zato, ker jim posvetna vlada ni dala državljanstva; gonil jih pa ni nobeden, najmanj pa cerkveni predstojniki. Seveda je tržaškimi frakarjem hudo, ker ne bodo več mogli k spovedi...

Kaj bo z narodnim svetom? Kakor je znano, je goriška organizacija predložila tržaški organizaciji ustanovitev »Narodnega sveta«. To se je zgodilo v uradnih glasilih »Goriška Straža« in »Pučki Prijatelj«. Mi smo poziv le omenili. Vsa javnost je pričakovala in pričakuje, da se bo tržaška organizacija odzvala, zlasti ker so predlogi Goričanov modri: »Pustimo prepire ob strani, narod je v nevarnosti, združimo se v Narodnem svetu, ki bo branil skupne interese in v katerega pošlje vsaka stranka enako število odposlancev«.

Edinjaška organizacija ni dala že dolgo nobenega odgovora na goriško ponudbo. Po celi deželi se ljudje vprašujejo:

»Kaj se kuha v edinjaškem loncu?« In vedno glasneje se ponavlja klic: Narodni kuharji, odkrijte lonec!

Kaj delaš Pepo? V zadnjem času je Pepo iz Koludrovce preiskal obisti to-majskemu županu Josipu Grbcu-Fakuču. Kaj se je potem zgodilo? Orožniki so naredili hišno preiskavo v Tomaju pri nekem fantu, ki je bil na sumu, da je dopisnik »Malega lista«. Resnica je pa, da tisti fant ni v nobeni zvezi s Pepotom. Tudi to je resnica, da je župan Grbec pristaš Wilfanove stranke, narodni magnat in ustanovitelj črnega sindikata. Hej Slovani!

Novodobna vzgoja. V Trstu so priredili za ta predpust otroški ples. Udeležiti so se smeli samo otroci pod 12 letom. Mame so bile vse srečne, ko so jih gledale. Pa pravijo, da je svet prifrknjen. Kaj še?! Le pameten je tako in napreden...

Slavospev na zakon. Znamenito igralko Cecilijo Sorel so vprašali, kaj misli o zakonu. Odgovorila je, da ni ne za prosto ljubezen, ne za poligamijo, ne za poliandrijo, temveč da je sedanji način zakona najlepši. »Zakon pomeni za mlado deklico vsako dostojanstvo, vsako varstvo, vsako garancijo. Če bi le ljudje hoteli razumeti, kakšen vir sreče je zakon! Mislim, da bo zakon preživel vse socialne viharje.«

Za pravico našega jezika.

V državnih postavah je izšel odlok, da se znanje po šolah preneha ves pouk domačega jezika. Za prvi trenotek je ta odlok še na papirju, v kraljstvu pa bo veljal v dejanju, če se vlada ne premisli. Potem bi izginila iz šole zadnja slovenska beseda. O ti reči je poslanec Besednjak postavil v Rimu sledeče vprašanje:

INTERPELACIJA

prvemu ministru, načelniku vlade in prosvetnemu ministru.

Šolska reforma Gentile je vzela Slovence in Hrvatoma, bivajočim v Italiji, naravno pravico, da odgajajo svoje otroke v materinem jeziku in jim odtegnila tako ono vzgojo, ki je po naziranju vzgojiteljev vsega sveta edino prava in človeškim potrebam odgovarjajoča. Jezik domače družine je postal z imenovanjem reforme neobvezen predmet, kakor bi bilo lahko risanje ali glasba, in njegov pouk se je bil omejil na tako zvane dodatne ure.

Kraljevi odlok od 22. nov. 1925, št. 2191, je zatrl sedaj v ljudskih šolah slovenski in hrvatski jezik tudi kot neobvezen predmet. Slovensko ljudstvo je prišlo v bidek položaj, da na svoji rodni zemlji, v javnih šolah, ki jih ono samo zdrži in plačuje, ne čuje več niti besede domače govorice.

Želim poznati vzroke, radi katerih se je zdelo prosvetnemu ministru primerno, da je dal objaviti odlok take vrste.

Ker je italijanskemu jeziku po zaslugi Gentilejevega zakona itak zagotovljena in zajamčena na slovenskem ozemlju polna in izključna premoč v ljudski šoli, se novi kraljevi odlok ne more smatrati za drugo nego za premišljen in dobro pripravljen udar, naperjen proti našemu ljudstvu z edinim namenom, da se iztrebi in src slovenskih in hrvatskih otrok govorica njihovih očetov. Zgolj raznarodovalni značaj odloka je očiten. Naše ljudstvo, sestavljeno iz polnopravnih italijanskih državljanov, se zaveda, da vrši svoje dolžnosti do države in pošilja svoje sinove v kraljevo vojsko, mora pa istočasno ugotoviti, da prosvetno ministrstvo neče vzeti na znanje obstanka slovenske narodne manjšine in vpoštevati njenih posebnosti in njenih izročil, njenih potreb in naravnih pravic. Slovani so zagabili v šolskem oziru v položaj, ki je podoben onemu iz 18. stoletja, za dobe nasilnega ponemčevanja po Jožefu II. in se čutijo raditega globoko vzbujene.

Vprašam vsled tega prvega ministra in ministra prosvete, ali se jima ne zdi neobhodno potrebno, da prekličeta tudi radi dobrega slovesa Italije imenovani kraljevi odlok. Želim pismenega odgovora.

Dr. E. Besednjak, drž. poslanec.

Kako je s politiko

Spomladi jih bomo vničili!

Protih upornim Arabcem v Maroku so se jeseni zagnali francoski in španski polki. Prebrisani poglavar vstavev Abd-el-Krim je svoje čete umaknil v gorovje. Tam se je utrdil in čaka, kaj pride. Mož pravi, da hoče mir in svobodo za svoje ljudstvo. Francozi in Španci pa nočejo nič slišati o tem, da bi uporno ljudstvo dobilo neodvisno državo. Zakaj dežela ima bogate rudnike. Francoski kapitalisti rudnikov nočejo dati iz rok. Rifanci pa se ne vda. Jo. Francoski general Peten je ta teden napovedal, da bodo njegove čete spomladi zmlele rifansko ljudstvo in prisilile Abd-el-Krima, da sklene mir.

Jugoslavija in Bolgarija.

Vlado bolgarske kraljevine je prevzel naprednjak Ljapčev. Ta državnik se že od mladih nog trudi, da bi Bolgari in Srbi postali prijatelji. Mlada Jugoslavija, najmočnejša izmed vseh balkanskih držav si je zadnje tedne pridobila velik ugled med Bolgari. Odločno se je polegnila za Makedonske Slované, ki jih Grčija zatira. Jugoslavija ni nič vprašala, ali so zatirani Srbi ali Bolgari, ampak je za vse zastavila svojo besedo. Bolgarsko časopi-

sje toplo pozdravlja ta pravični in odločni nastop Pašičeve vlade. Bolgari tudi močno upajo na Radiča. Zakaj Radič je večkrat javno povedal, da bodo Hrvatje skušali poravnati spore med Srbi in Bolgari. Te spore so zasejali tujci, predvsem Nemci. Odličen vodja makedonskih Bolgarov, Miljukov po imenu, pravi zdaj: Prišel je čas, da prepri med Bolgari in Srbi prenehajo. Nemški časnikarji so Miljukova dražili: «Bolgarija bo tako prišla pod Jugoslavijo!» Modri politik pa jih je zavrnil: «Zakaj pa ne? Zakaj ne bi se vsi Južni Slovani združili pod eno streho? Vi ste nas razdružili — mi se bomo združili!»

Tako polagoma vstajajo prvi obrisi mogočne države, ki bo mejila na tri morja. To bo pravi slovanski velikan, čigar mogočno srce bo Belgrad.

Češkoslovaška zbornica.

Ko stopiš v češkoslovaško poslansko zbornico, koj vidiš, da ima ta država celo vrsto strank. Tu sedijo Čehi, tam mogočna skupina nemških poslancev, na levi Slovaki, zraven njih gruča Rusinov, par Poljakov in Mažarov, prav na vrhu pa sedi 50 komunistov. Češki poslanci pa

so spet deljeni na sedem strankarskih skupin. Prava težava je, zložiti iz te pisane zbornice večino in vlado.

Ljudska stranka odloča!

Prva skrb Čehov je ta, da ostane vlada v čeških rokah. Nemci v vlado ne gredo. Ko so vsotopili nemški poslanci v državno zbornico, so zapeli vsenemško himno: Nemčija, Nemčija. črez vse! Nemški voditelji odkrito izjavljajo, da ne bodo mirovali, dokler se ne združijo 3 milijoni čeških Nemcev z Veliko Nemčijo. Češkim državnikom trda prede. Vedo, da se morajo vse češke stranke združiti, če naj republika ostane češka. Med češkimi strankami je druga po moči Ljudska stranka. Ta združuje kmete, delavce in obrtnike krščanskega mišljenja. Ima v

zbornici 36 poslancev! Brez nje nobena češka vlada ni mogoča.

«Požrimo sovraštvo proti Cerkvi!»

Lani so češke liberalne stranke vseh barv prav ostudno začele napadati katoličane. Zahtevali so, naj se Cerkev loči od države. Ljudstvo je vstalo na noge, pa je udarilo: «Tiho, bratje, ne dotikajte se vere. Branili bomo, kar je našim družinam najsvetejše!» Tako se je zgodilo. Ljudstvo je poslalo v državno zbornico močno skupino zavednih katoličanov. In češki brezverci so hipoma postali mehki. Zakaj brez poslancev Ljudske stranke ne morejo vladati. Njihovo kričanje, naj država Cerkev spremeni v zasebno društvo, je lepo utihnilo. V vlado so morali sprejeti tri ministre Ljudske stranke. Tako je zmagala volja poštenega ljudstva!

Kaj nam z dežele pišejo

ŠMARJE pri Kopru.

Že davno ni bilo d nas nobenega glasa, kakor da bi bilo vse v redu. Pa le ni. Sedaj, ko se zida nova cerkev, se zmeraj dobe take osebe, katere za hrbotom govore proti našemu odboru. Bolje bi storili, ako bi kaj pripomogli, da se cerkev vsaj pokrije. Če ni pričakovati povračila na tem svetu, imeli ga bomo na onem in mladi rod jim bo hvaležen za storjeno delo.

Vaščan.

OBROV pri Podgradu.

Iz naše vaši se nič ne oglašamo v «Malem listu». Saj nam ni dosti zamere; s politiko se ne pečamo; če bi se pa hoteli pritoževati o naših nadlogah, ne bi zadoštovala ena stran «Malega lista». — Letina je bila večinoma slaba, Krompirja je bilo jako malo, fižola srednja reč. Krompir pa je pri nas glavni pridelek. Naša tla so kraška, kamenita in revna, zato tem huje občutimo visoke davke. — Pred dvema leti smo imeli pevsko društvo, a odkar je šel iz teh krajev učitelj Petaros, je vse nekam propadlo. Tukaj v Obrovu že dva meseca nimamo slovenskega učitelja, imamo samo dve italijanski učni sili. — Župno cerkev imamo v Hrušici. Zvonovi so bili v vojni odvezti, morali smo sami druge nabaviti. Župna cerkev je žal v slabem stanju. Službo božjo opravlja sedaj gospod dekan v cerkvi sv. Vida.

Obrovec.

DOLINA.

Iz naše šole sta dva moderna vzgojitelja naredila skedenj in pridno mlatita. Kadar otroci vzdignejo palec in prosijo nekam, jih g. Galazzo ne posluša; on meni naj se nauče živeti brez tistih potreb. — Naš komisar ne ve, da ima mati pravico dati svojemu otroku ime, kakršno ona hoče. Nikakor ni mati dolžna poslušati v ta reči komisarjeve nasvete. — 15 in pol letni Vence Foravs je iz-

maknil avtomobilsko čevo. Komisar je dal preiskati hišo Foravsovo; očetu je naložil globo 800 lir kot odškodnino za čevo. Fantiča so peljali v tržaške zapore. Oče je dal 160 lir in advokat je sina rešil.

ZABIČE pri Bistrici.

V Malem listu sem bral, da je vsa dolina vesela ceste, ki da se bo delala od Bistrice na Polico. Pa jaz bom drugače rekel. Še nobenega nisem slišal, da bi bil zadovoljen. Davkov imamo še tako preveč, pa bo treba še za novo cesto denarja. Novo cesto so nam umerili preko njiv in košenin; kdo nam bo škodo povračal? — Za slovenske učitelje pa nimajo več denarja. V letih 22., 23. in 24. je bil na naši šoli lep red, ko sta poučevala Ivan Benčič in Ivanka Kodelja. Otroci so se pridno učili in radi hodili v šolo. Sedaj je pa vse na tleh. Po cel teden večkrat ni šole, pa še tedaj le za 1. razred. Gospodično, ki je iz pomarančne dežele prišla, morajo otroci učiti. Ubogi starši, ki davke plačujejo.

PLANINA pri Vipavi.

Tudi naša Planina je dobila belo odejo. Čas mi dopušča, da napišem par vrstic. — Živahno zanimanje je vzbudil med mladino občni zbor Prosvetnega društva, sklican na 3. januarja. Udeležili smo se ga v velikem številu in tako pokazali, da imamo veselje za napredek v umski in srčni zobrazbi. Precenili smo delo odbornikov in dognali, da je nekaj vsejanega že zrastle. Obžalujemo pa, da se je isti dan pomnožilo nasprotstvo med vami, namesto da bi iz društvenega življenja popolnoma izginilo. Voditelji društva bodo morali v prihodnje gledati, da bodo člani dobili več vsodbude za samoizobrazbo. Zeleti je, da naše društvo postane ognjišče, okrog katerega naj bi se zbirala vsa poštena mladina vernih planinskih staršev, in kjer naj bi našel razvedrila vsak prijatelj poštene zabave.

PODLISTEK

Zločin in kazen

(Nadaljevanje).

Šla je z doktorjem po stopnjicah navzgor in se ni niti enkrat ozrla po možu, ki sta ga vodila dva služabnika.

Kako se je postaral v teh šestih letih! Takrat je bil dobro ohranjen, krepak starejši mož — danes pa je ubog starček. Lasje so beli, obraz upal in naguban. Telo popolnoma sključeno. Težko se je naslajal na vrtnarjevo ramo in pri vsakem koraku je zasopel.

«Pustili bi ga vendar v našem zdravilišču!» je pripomnil zdravnik s svojim melodičnim dalmatinskim naglasom proti milostljivi gospe. Peljal jo je v Goethejevo sobo in sedel z njo na zelen divan. «Ali ste si ga morali zopet navezati na vrat?»

«Saj veste, gospod doktor, da je hotel na vsak način ven. Ne ustregla bi mu, če bi se ne vmešal v stvar Moric. — Ubogi oče sem in ubogi oče tja; saj ni tako bolan; prav lahko ga imas doma... S svojo vnemo je ta dobri človek, kakor pač veste, obdeloval tudi ravnatelj za vodo, tako da se končno ni dalo ničesar drugega storiti, ko popustiti. Stari je

hotel na Rotbrun — dobro torej, storila sem to in se prepeljala z njim na Rotbrun. Toda nihče ne more od mene zahtevati, da bom sedela tu in se zabavala z možem, dokler ne bom sama znorela. Vzorni sin Moric bo itak prišel danes ali jutri sem, da se pobota z očetom. Ostane naj torej kar tukaj — pri ubogem, za svoje človeške pravice prevaranem mučeniku. Jaz moram radi svojih živcev v Cannes.»

Položila je potni kovček na mahogonijevo omario, ga odprla in vzela iz njega škatlo cigaret in steklenico z dvema kozarcema.

«Vam li smem ponuditi cigareto, gospod doktor?» je vprašala. «In maraskinca mogoče tudi?»

«Ne maraskinca», je rekel. «Vina ljubezni, vina ljubezni!»

«Gospod doktor!» Hlinila je začudenja.

«Vino ljubezni hočem piti z ono, ki jo obožujem. Veste li za ime?»

Zmajala je z glavo.

«No? Tedajvam ga povem.»

«Čemu baš meni?» je vprašala igrajoč dalje svojo navno vlogo.

«Milostljiva gospa, resno govorim z Vami. Poslušajte me. Se čudite moji zaupljivosti? Spomnite se, da ste me izbrali za svojega zaupnika pred dolgim časom. V oni, za vas tako grozni

uri, ko se je pojavila pri Vašem možu blaznost. Takrat ste mi povedali zgodbo o deklici, ki so jo prodali staremu možu in ki je v svoji mladosti, mesto da bi uživala, samo trpela. Ne čudite se, da se je v meni zbudilo zanimanje za ubogo deklico, za turobno lepoto nezadovoljene žene. —»

«Gospod doktor, prosim, da nehate», je rekla gospa pl. Roita. «Moje takratne izjave bi morali pazljivo sprejeti. Pomislite, v kakšnem stanju sem se nahajala. Prodana — beseda ni dobro izbrana. Mnogo sem trpela, to je res, toda najin zakon v začetku ni bil slabši kakor drugi dandanašnji zakoni. In vse bi bilo dobro, ko bi me stari mož za žrtev mladosti, ki sem mu jo doprinesla, vsaj malo hotel odškodovati. Tega pa ni storil — iz skoposti. Če sem jaz, otrok, kot sem bila, izrazila kako željo, je začel računati. In to se mi je uparilo. Poglejte n. pr. to nesrečno zgodbo l. 94. Zakrivilo jo je zopet zgolj njegovo skopuštvu. Želela sem železen balkon. Ni ga hotel na noben način napraviti. 20 kratni milijonar, pa mu je bilo žal za par stotakov! Rajši je pustil, da se je človek ponesrečil. Razumete, gospod doktor, da sem polagoma izgubila sleherni čustvo za tega človeka?»

Govorila je z veliko živahnostjo in končno že vsa v ognju.

«No», je ponovila. «Ali razumete?»

«Da, razumem; samo tega ne, da ne mislite na srečnejše dopolnilo svojega bitja. Kdaj boste odšli od tu?»

«Danes s ponočnim vlakom.»

«Dobro, potem imamo v P. zvezo z jutranjim vlakom.»

Zravnila se je.

«Kdo — mi?»

«Ne smete se voziti sami. Vaši živci so zelo napeti; bojim se živčnega napada, zato Vas bom spremil.»

Bolni mož je medtem ležal v zeleni sobi na zofi ter je vedno in vedno povpraševal služabnike, kdaj da končno pride milostljiva gospa; da ji ima nekaj važnega povedati.

Milostljive ves večer ni bilo blizu.

Zjokal se je v svoji zapuščenosti. Ko je čul iz Goethejeve sobe od moške roke igrano melodijo in vmes glas svoje žene — tedaj je vzklopela v njem kri kot v dnevi, ko je bil še zdrav; hotel je zbrati vse svoje moči in iti tja ter jo poklicati na odgovor, kaj da ima opraviti z doktorjem? Toda ni bil ranjen samo njegovo um, temveč bil je tudi telesno hrom; njegovi živci so izgubili vso napetost, niti deset korakov ni mogel napraviti brez pomoči. O ta ženska! Ali je ni oboževal kot malika? Ali ni vsega zanjo storil? Koliko denarja je zanjo izdal — težkega denarja! In sedaj ga zapusti!

KNEŽAK na Pivki.

V nedelje 17. p. m. sem imel priliko udeležiti se prireditve domačih gasilcev, pri kateri so uprizorili dve igri: Županova Micko in Dve teti. Na splošno so bile vloge primerno dobro podane, vtikal se ne bom v kritiko posameznih oseb; povedati pa moram da sta bila Župan in Lažek v vseh prizorih kos svoji vlogi. Največ užitka sem imel ob nastopu pevcev društva «Kalc z Bača», katero je prihitelo gasilcem na pomoč in je podalo s svojim močnim mešanim in moškim zborom najlepšo točko te prireditve. Vzradošen sem bil posebno tudi, ko sem videl prvič skupno nastopiti na isti prireditvi Knežane in Bačane. Čisti dobiček je bil določen za izpopolnitev novega gasilnega društva v Knežaku. Ključem «Gasilec pomoč!» da nam bodo oni prva pomoč ob požarih, kateri se tako radi dogajajo v naši občini. **Pivčan.**

SLOPE PRI KOZINI.

Prav malo se sliši o nas, zato bi kdo mislil, da je vse v redu. Mi imamo lep gozd, ki nekateri tišči kakor trn pri srcu. Radi bi ga prodali in kako porabili. Pred par leti se je govorilo, da se bo zgradil vodovod; takrat se je nekaj posekalo. Potem smo se pripravljali deliti gmajno, seveda zopet z izkupičkom za les. Starešini so se dolgo vozili z zemlje-mercem in napravili stroške na račun vaške zadrage. Sedaj se pa nekateri protivijo, češ da ne pripoznajo stroškov. S temi si zdaj načelnik beli glavo. Gozd se pa vseeno prodaja; sedaj pa gotovo za električno razsvetljavo.

OSP.

Novicam zopet nekoliko odgovora.

Pred nedavnim časom so mi «Novice» zopet očitale, da sem preprečil poduk slovenščine v dodatnih urah za časa mojega petnajstdnevnega službovanja v Ospi, ter da je to dovolj sramotno od mene slovenskega učitelja. Da bi «Novice» to svojo neomajno in nezmotljivo trditve še bolj podkrepile so pod dopisom celo objavile izjavo podpisano od dveh Osapcev, s katerimi se o priliki že še osebno pomenim. S tem namreč hočejo reči: «Nihče naj več ne dvomi kar smo zapisali o učitelju Batiču, ker resnica je na naši strani, a vse ono, kar je pisal «Mali list» je laž». S tem hočejo seveda le pridobiti ugled, mene pa prisiliti k molku. Povem jim pa, da so se zaenkrat zopet prav pošteno urezali, zato bodo morali še marsikatero pero polomiti, ker tako zlahka se ne dam ugnati — posebno še od tatkih tičev, kakor so «Novičarji». Kakor ste vi, Gabršček in Comp., upravičeni kazati slovenski javnosti s prstom name kot na izdajico in odpadnika, tembolj sem jaz upravičen vaše krivo pričanje razkrinkati. Pred vsem vedite, da kar mi očitate, ne delate tega iz pravicoljubnosti in poštenosti, temveč le iz strankarske

zaslepljenosti in zavisti ker se mi ne zljubi plesati po taktu vaše lajne. V prvi vrsti pa zato, ker sem oni zagovor objavil ravno v «Malem listu», ki je vam trn v obeh in vam je že marsikatero lepo zagodel.

Mislím, da pač slabo razumevate položaj slovenskih učiteljev v sedanjih časih, ali pa vam morajo biti te stvari res zelo malo pri sreju, ker bi sicer takih nepravilicnih gonj ne uprizarjali tako izlahka. Tistim pa, ki so vam šli na limanice in podpisali ono izjavo v kateri potrjujejo, da sem jim odrekel poduk dodatnih ur, naj pripomnim to: Mari je učitelj, ki je prošnje za dopustitev dodatnih ur nemudoma odposlal na ravnateljstvo v Koper, kjer so mu odgovorili, naj do ukaza ne podučuje dodatnih ur, kriv, če otroci niso imeli slovenskih ur? Vedeti bi morali, da učitelj ni najvišji bog, temveč so še drugi nad njim. Zakaj nisem torej smel učiti vaših otrok dodatnih ur, naj vam odgovori ravnateljstvo v Kopru in pa zadnji ministrski odlok, s katerim so sploh ukinjene vse dodatne ure. Učitelji nimamo še toliko moči, da bi o tem odločevali.

Iz tega lahko vsakdo razvidi, da je «Novicam» strankarska zaslepljenost najvišji smoter in se ne vprašajo, je-li tako prav ali ne: vse drugo jim je gola zunanjost in krinka. Oni ne vprašajo po drugem, samo da si pri njih koritu in jim pomagaš kruliti — pa bodi še tak breznačajnej — dobrodošel jim bodeš in še v deveta nebesa te bodo povzdignili. Marsikateremu prenapetežu in izkoriščevalcu naroda so oni peli in mu še poje večno čast in slavo. Takih rodoljubov z debelimi trebui in ostudnimi dušami, v spoštljivih in zapetih suknhah je dandanes še mnogo; hlapci in lakaji takih rodoljubov pa so «Novičarji». Dokler bodo taki elementi na krmilu in dokler se bo de revno učiteljstvo sililo po kostanj v žerjavico, zato, da bodo tisti sedeli za mizami, složno kvarili papir ter hodili h kraškim magnatom na dober teranček — ne bo še rešena domovina.

Franjo Batič, učitelj.

BARKA.

Letino smo imeli manj ko srednjo; žita malo, krompirja komaj za seme, koruze, fižola srednje; sena in otave je bilo še precej. Skrbi nas, kako homo šli naprej v teh slabih časih; draginja raste, bremena so vedno večja; če pojde tako, bo treba v roke vzeti palico in iti po svetu. Zima je huda, najraje bi sedeli pri ognju, ko bi imeli obilo drv; pa nismo mogli za vse skrbeti; voziti je bilo treba za lire in voziti za ogenj, pa nismo vsega zmogli. — Naša dekleta so hude v tekmah. Skušajo se namreč za teči ali loviti... Tega seveda ne rečemo o vseh, ker so tudi častne izjeme. Pa tudi nekateri fantje so s takimi tekmami zadovoljni...

MALO UBELJSKO.

Znano je, kako močan potres je bil na večer Novega leta. Vsakega tudi trdega človeka je pretreslo tisti hip. Žalibog le naša razdivjana mladina ni nič občutila tega opomina. Nadaljeval se je ples in divjanje. Vrh tega je prišlo še do hudega pretepa, ki bo imel svoje posledice. Bog daj pamet fantom in dekletom, očetom in materam pa večjo pozornost na odrastlo mladino!

NABREZINA.

Kakor je že znano, se dela pod nabrežinskim bregom nova cesta do Trsta. Že pred štirimi leti so raznim posestnikom vzeli in zasuli, prekopal cel vinograd, drugim pa saho posamezne kose. Seveda ne da bi plačali. Vinograda torej ni, vinskega pridelka že štiri leta ni, od nas pa le zahtevajo vsako leto davke in datjave. Bajda da je zmanjkalo denarja, in sedaj ni cesta končana pa tudi še dolgo ne bo. Upali smo, da bo dovoljeno voziti po novi cesti, kar je narejene. A sedaj nam nihi te usluge ne dovolijo več. Sedaj bo delo po vinogradih začelo, bi nam tisti kos ceste dobro služil za prepeljavanje gnoja ali rakelj. A glej — kakor nalašč so nam cesto zaprli.

OREHEK v Brkinih.

Leto 1925. je bilo sveto leto, a ne za vse. Ravno h koncu leta, na praznik sv. Štefana so neki pijanci veliko hrupa naredili, pa besed in slabega zgedovanja. Želimo, da se ne bi več kaj takega dogajalo. Potrebni smo napredka v dušnih in telesnih rečeh, ne pa pijanosti in pohujšanja.

Naša pošta.

Potrpljenje. Nekateri dopisi so morali počakati. Iz Ospa imamo snovi za cele kolone.

Pratika. Pošiljatev «Pratike» se je zakasnila na pošti brez naše krivde.

Po čem je lira?

- Dne 8. februarja si dal ali dobil:
- za 100 dinarjev — 48.30 L.
  - za 100 č. kron — 73.90 L.
  - za 100 fr. frankov 92.50 L.
  - za 100 šilingov — 350.— L.
  - za 1 dolar — 24.65 L.
  - za 1 funt — 120.20 L.

Najvišji stolp na svetu

bodo zgradili v Nemčiji. Stolp bo visok 600 metrov. Okoli 250 metrov visoko bosta pritrjeni na stolp dve velikanski vetrnici, ki se bosta vrteli tudi pri najmanjšem vetru. Vetrnici bosta gonili električni dinamom, ki bo produciral 6000 kilovatov elektrike za smešno nizko ceno eno desetino vinarja za kilovat. Na leto bo dajal stolp 200 milijard kilovatov. Vrh stolpa pa bodo porabili za brezžično oddajno postajo.

Sto želji je izpolnil, ona pa neče njemu izpolniti ene.

In njegova prošnja je vendar tako zmerna. Z zidarjem bi rad govoril. Ne more reči, da ne ve za njegovo stanovanje. Stanuje na pokopališču. Mora poslati ponj. Nekaj zelo važnega mora zidarju povedati. Prvič, da je človeško življenje več vredno kot železen balkon. Drugič, povedati mu mora, kako se je leta 1894. izvršil v Rotbrunu umor, in kako je morilec vkljub temu, da je ušel posvetni pravici, bil kaznovan od neke druge, višje oblasti. Baš radi tega, ker je moral zidarju to povedati, je tako šli na Rotbrun, vse dolgo leto, dokler ni postalo končno mazačem v zdravilišču to odveč in so ga izpustili.

In tako je sedaj končno vendar v Rotbrunu, diha sveži gorski zrak mesto pristudnega, osladnega jodoformovega duha, ne sliši več groznega električnega zvonca in njegova okna nimajo omrežja. Toda žena, namesto da bi mu izpolnila željo, ga zapusti, in ura v njegovi glavi tiktaka glasneje kot sicer: morilec! morilec! Ali ni to grozno?

Ze četrto leto nosi v glavi to uro, ki zna govoriti. In sicer jo ima na levih sencih, tam, kjer je bil zidar tako silno potolčen.

Pred šestdesetimi leti — ne, pred šestimi leti se je izvršil umor. Tedaj je ukazal zidarju, naj stopi na stari leseni

balkon, ker mu je bilo za železnega škoda denarja. Balkon se je podr. Spodaj na pesku je ležalo truplo, poleg je stala žena s krvavim madežem na bradi. «Morilec!» je kričala.

A ura tedaj še ni šla. Takrat se je grešnik še lahko smejal. Dve leti se je smejal in kupoval svoji ljubki ženi darila, ki so bila več vredna kot sto železnih balkonov.

A čisto dobro mu vendar ni bilo. Ponesrečeni mož mu je ponoči večkrat legel na prsa, in ženo s krvavim madežem na bradi je po prvi predstavi «Atenke» srečal na cesti v mesečini. Lasje so ji plapolali v vetru. Hu! — Nekoč se mu je zgodilo celo to, da so mu namesto s pečenko postregli z zidarjevim mesom.

Vendar je bil to še srečen čas, ker v glavi še ni imel ure.

Nekoč je šel zopet s svojo ženo v gledališče. Igrali so igro, v kateri nekdo zblazni. Končno je prišel na oder tujec v rdečkastorjavi obleki. Tujec je predstavljal Kristusa. Rekel je človeku v igri, ki je naredil mnogo hudega: Morilec! — On pa ni mislil tega v igri. Misli! je nekoga drugega.

In ta drugi je šel domov kot iz uma; njegovi možgani so se izpremenili v ogenj. Morilec! Ta beseda ga je spravila popolnoma iz uma, ga pripeljala v

svet poln strahov, poln pošasti. — Zapadel je strahovom; dražili so ga in mu pili kri. Za levo senco so mu postavili uro, ki tiktaka dan in noč, noč in dan: Morilec! Morilec! — Dve leti je prenašal te muke, ne da bi se komu izpovedal. Pil je šampanjec, jemat morfilj — a vse ni nič pomagalo; opit od šampanjca in morfilja je slišal, kako je tiktakala ura: Morilec! Morilec!

In prišla je ura, ko ni mogel tega več prenesti, ko se je nekoč ponoči oklenil svoje žene in ji šepetal v uho: Otrok! Daj, da ti nekaj povem! Propadam, V glavi imam uro, ki zna govoriti. Lotar, morilec! mi pravi. Šestdesettisočkrat na dan... Pomagaj mi, Gusti! Propadam! Zavpila je, pahnila ga je od sebe in namesto da bi ga tolažila, je poklicala zdravnike, ki so ga spoznali za blaznega in ga spravili v zdravilišče. Kaj vse je tam pretrpel! Ni bil norec, a smatrali so ga kot takega. Svetlobne prevare, slušne prevare so imenovali to, kar je bilo le pravičnost božja in sodni dan njegove vstale vesti.

Ko je pretrpel eno leto, propadel na duši in telesu, je prišel nekdo od njegove družine — slišal je, da je bil njegov nepriljubljeni sin, a ni mogel in ne more verjeti. Dovolj, nekdo je prišel, govoril zanj, in bil je oproščen — če se imenuje to svoboda. Ta beda, ta zapuščenost! O Bog...

Zobozdravniški ambulatorij

TRST, v. Settefontane št. 6

od 9. do 12. ure in od 15. do 19 ure

Ljudske cene.

Dr. R. Zaletel

Zdravnik za kirurške in ženske bolezni, sprejema od 8-12 ure dop. in od 2-4 ure popoldne v Kozleku, II. Bistrica

Privatna klinika

D. Cicero

v Postojni

izvršujejo se vse kirurške in notranje

operacije

osa električna zdravljenja

Žarki X.

Cerkvena umetnost - Dober tisk

NOVA TRGOVINA

ENRICO TOFFOLETTO

TRST, Via del Pesce 4

Velika izbira slovenskih molitvenikov, nabožnih knjig, podob, svetinj in drugih nabožnih predmetov. Cerkvena obleka in potrebščine.

KONKURENČNE CENE.

Najvišje cene plačujem za

KOŽE

kun, zlatič, lisic

dihurjev, vider, jazbecov, mačk, veveric, krto, divjih in domačih zajcev.

D. WINDSPACH

Trst, Via Cesare Battisti št. 10 II. nadst., vrata 16 Sprejemajo se pošiljatve po pošti

Zadružna knjigoveznica

GORICA, VRH PLACUTE, 18.

Veže preprosto in najbolj elegantno za zasebnike, občinske, župne in šolske urade, za društva. Medmestni telefon šte. 253.

Zobozdravnik

Dr. D. Sarđoč

Špecialist za ustne in zobne bolezni perfekcioniran na dunajski kliniki

JE ODPRL SVOJ AMBULATORIJ

V TRSTU

Via M. R. Imbriani 16, I. (Prej Via S. Giovanni)

ter ordinira

od 9-12 in od 3-7.

GOSPODARSTVO

Mednarodni denar.

Pred dnevi sem se razgovarjal s známim slovenskim politikom (ni me pooblastil, da bi ga imenoval) o denarni krizi. Ker se z mojo tezo o denarju z blagovno podlago ni mogel sprijazniti, dokazoval sem mu, da je to edini izhod iz današnje krize. Praksa je namreč dokazala, da je tiskanje bankovcev brez vsake stvarne garancije nesmiselno. Rusija, Nemčija, Avstrija in druge države, ki so si na ta način hotele pomagati iz denarne krize, so prišle do tega, da je papirnati denar izgubil vso svojo vrednost in prebivalstvo je faktično ostalo brez denarja. Sedaj se zopet skuša spraviti v red narodno gospodarstvo z zlato valuto. Tega (zlata) pa je predvsem premalo za današnji pomnoženi svetovni promet in še ono malo izginja vedno bolj iz prometa in se zbira v blagajnah velekapitalističnih magnatov. Kakor izginja denar, tako se tudi množi brezposelnost, ki je v tesni zvezi z zastojem v svetovni produkciji. Po mojem prepričanju je vpeljava novega denarja z blagovno podlago, edini izhod iz današnje denarne krize. «Ne», mi je odgovorjal omenjeni politik, «še en izhod je in sicer: mednarodni denar».

Ker sem o takih fantazijah že večkrat čital v raznih časopisih, je potrebno jih tudi javno zavriniti. Predvsem je treba ugotoviti, da s tem, da rečemo «mednarodni denar», se nismo niti za korak še približali k rešitvi perečega vprašanja, ker mora imeti tudi mednarodni denar svojo podlago. Kakšno podlago naj torej ima ta mednarodni denar? Tu stojimo zopet pred ravno istim odprtim vprašanjem, kakor v začetku. Naj si torej že mislimo denar v okviru posamezne države ali pa v mednarodnem obsegu, rešiti je treba predvsem vprašanje njegove podlage, valute. T. j. znati moramo s čem so garantirani tisti papirji, ki jim pravimo bankovci, ker še le ta garancija daje denarju pravi pomen in določa njegovo vrednost. Drugič pa nam res ni treba iskati mednarodnega denarja, ker tak denar praktično že imamo. Kakšen pa je denar z zlato podlago, ako ne mednarodni? Mar se bo Amerikanec znašel pri nas v zadregi, ako je prišel sem s polnimi žepi dolarjev? Ali se bo nam slabo godilo v Parizu z našimi lirami itd.?

Bistvo, t. j. podlago denarja je treba torej spremeniti, ne pa ime!

Drago Godina.

Furlanski glas

V Vidmu izhaja vsakih 14 dni kmetijsko glasilo «L'Amico del Contadino» (Kmetov Prijatelj). V številki z dne 15. januarja nahaja se dopis poljedelca Domenisa o novi postavi glede bikov. Izšla je namreč nova, zelo stroga postava, katera zahteva, da mora biti vsak bik potrjen od gosposke, tudi če ga posestnik rabi samo za domače gospodarstvo. G. Dominis trdi, da so kmetje vsenaokrog nezadovoljni z novo postavo. «Priznam», pravi, «da v naši deželi primanjkuje bikov in da je treba v tem oziru kaj ukreniti, toda ne z novimi postavami». Domenis zahteva, naj se celo odpravi dose-danja postava, katera ovira svobodo gospodarstva z biki. Domenis trdi, da kmet zato ne vzreja telet za pleme, ker nikdar ne ve, če mu bodo doraslo žival potrdili

ali ne. Pri najlepšem životu mu je lahko zavržejo zaradi «nepravilnih lis» ali kaj takega, lahko pa tudi iz gole pristranosti. Zato raje junca popravi.

Poleg postav, pravi Domenis, imamo pa še stroške, in vedno nove. In še in še. «Svoboda je potrebna tako v tem, kakor v drugih panogah gospodarstva. Svoboda, to je enoglasni in obupni klic iz grl vseh poljedelcev, ki se krive pod težo nekih postav, katere niso za drugo, kakor da nam jemljejo neodvisnost in nas usužnjujejo vedno bolj drugim slojem».

V isti številki «Kmetovega Prijatelja» odgovarja na ta izvajanja živinorejski nadzornik dr. Muratori, kateri novi zakon brani in pravi, da bo prinesel mnogo koristi.

Oh ta banka. V stvari Jadranske banke je bilo že skoraj gotovo, da obvelja poravnava, katero sta svoječasno ponudila Feiner in Poggi. Sedaj, ko bi se moralo začeti izplačevanje, sta moža odskočila. Poslala sta trgovinskemu sodišču pismo, da vzameta besedo nazaj. Sedaj je sodišče prisiljeno, da napove pravi faliment banke in odpre konkurz (stek upnikov).

Kožuovina. V Ljubljani je bil sejmen sv. Neže za kožuovino. Cene blaga so bile sledeče (v naših lirah računjeno): prvovrstna lisica srednja cena 110 lir; kuna belica La 290 lir; zlatica 370 lir; dihur 80 lir; jazbec 26 lir; polh 1.80; zajec 10 lir; divja mačka 37 lir; domača mačka 9 lir; domači zajec 2.20; volk 130 lir; srna 13 lir; divja koza 24 lir.

Zlata lira. Za 100 zlatih je borzna cena 478 papirnatih.

Beneške obligacije (vojna odškodnina). Za 100 imenskih lir se dobi 68 lir gotovine na borzi.

Semenj v Divači, dne 26. I. 1926. Prignanih 200 volov, 50 krav, 20 telet, 50 konj; voli 4.5 do 5 lir kg žive teže, krave 4-4.5, teleta 5-6, prašički po 100 lir glava, konji klavni 500-1000, vprežni 1500-2500 lir.

Stab. Típ. S. Spazzal - Trieste, C. C. I. 7469

MALI OGLASI

PRSI SIRUP izkušeno sredstvo proti kašlju, prehladu, navadnim pljučnim boleznim in influenci, za odrasle in otroke. — Lekarna «Pri Odrešeniku» v Il. Bistrici.

REVMASAN, (tekočina ali mazilo) uspešno sredstvo proti trganju v udih in kosteh, proti bolečinam in trganju v plečih in križu in proti revmu. — Izdeluje Lekarna «Pri Odrešeniku» — Il. Bistrica.

DOBER SVET JE ZLATA VREDEN. Proti slabosti in bolečinam v želodcu, slabemu teku in prebavi, grenkosti v grlu, in zaprtju vživajte «GASTRIN» — Lekarna «Pri Odrešeniku» v Il. Bistrici.

VELIKA ZALOGA papirja, papirnatih vrečic. Uvoz in izvoz na vse kraje. Po ugodnih cenah. Tvrška Gastone Dolinar, Trst — Via Ugo Polonio 5.

KMEČKO GOSPODINJO, 40-50 let, delavno, išče vdovec v svrhu ženidbe na dobro, nezadolženo posestvo. Naslov pri «Malem listu».

ALOJZIJ POVH

URAR IN ZLATAR

piazza Garibaldi 2, I. u. Tel. 3-29

Lastna tovarna in delavnica. Prodaja, kupuje, popravlja vsakovrstne predmete. — Korist vsakega je, da se prepriča o cenah.

Kdor rabi

Pohištvo, šivalne stroje Singer in druge potrebščine za stanovanje naj si ogleda zalogo pohištva

G. BREINER
= TRNOVO =

pri Bistrici in OPATIJA, predno kupi kje drugje.

Zobozdravniški ambulatorij
Dr. CIGERO - Postojna
sprejema vsak dan od 9-12; 14-18

Vsa dela zajamčena in po ljudskih cenah.

Jakob Bevc

urarna in zlatarna

TRST - Campo S. Giacomo št. 5

ZLATO kupuje v vsaki množini po najvišjih cenah.
KRONE plačuje više kot vsi drugi.
ZALOGA raznovrstnih ur in zlatenine.

Röntgenološki zavod

PRIMARIJA

dr. A. de Fiori

— v Gorici —

Corso Vittorio Em. III. 14

Sprejema od 9-12 in od 2-4

Največja zaloga pohištva

na Goriškem - GORICA, Via Carducci (Gospiska ul.) 14

Ustanovljena leta 1897.

Na izbiro 50 celotnih oprem

bodisi za spalnice

bodisi za obednice

od prav preprostih do najbolj razkošnih

Cene zmerne!

Delo trdno!

Pohištvo lastnega izdelka, izvršeno od prvovrstnih delavcev vsake stroke

ANTON BREŠČAK

VIA CARDUCCI (GOSPOSKA UL.) 14

Čevljarnica FORCESSIN

odlikovana v Parizu in Genovi 1924.

z veliko premijo, diplomo in zlato svetinjo

Trst via Cappin 5 pri Sv. Jakobu Trst

KADAR KUPUJEŠ ČEVLJE MISLI NA VSE:

- 1.) da bo zdravo za nogo,
- 2.) da bo elegantno,
- 3.) da bo trdno,
- 4.) da bo cena primerna.

FORCESSIN TE ZADOVOLJI V VSEH TOČKAH.

Slovenci! Kupujte samo pri FORCESSINU!

SEVER & COMP. - TRST - Ul. Machiavelli, 20

prodaja semena KRMILNE PESE kakor tudi vsa druga KRMILNA, ZELENJADNA ter CVE-TLIČNA semena, garantirana čista prvovrstna po konkurenčnih cenah.